

HUGH LOFTING

CĂLĂTORIILE
DOCTORULUI
DOLITTLE

Traducere din engleză și note
de Sorin Petrescu

CORINT BOOKS

PROLOG

Tot ceea ce am scris până acum despre doctorul Dottle am auzit, la mult timp după ce lucrurile se întâmplaseră, de la cei care-l cunoscuseră — căci, într-adevăr, o bună parte din cele relatate avuseseră loc înainte să mă nasc eu. Dar acum am ajuns să descriu acea parte din viața marelui om pe care am urmărit-o eu însumi și la care am luat parte personal.

Cu mulți ani în urmă, doctorul mi-a îngăduit să fac asta. Dar am fost amândoi atât de ocupați pe atunci, călătorind în jurul lumii, participând la aventuri și umplând carnețele cu descrieri ale naturii, încât părea că nu voi mai găsi timpul necesar să mă așez și să relatez faptele noastre.

Firește, acum, când sunt deja un om bătrân, nu prea mai stau bine cu memoria. Dar ori de câte ori am vreo îndoială și trebuie să mă opresc ca să cuget, întotdeauna îmi întreb papagalul, pe Polinezia.

Pasărea asta minunată (are de-acum două sute cincizeci de ani) stă în vârful biroului meu, îndeobște

fredonând melodii marinărești, în vreme ce eu scriu cartea aceasta. Și, după cum știe oricine a cunoscut-o, are memoria cea mai strașnică din lume. Dacă e vreo întâmplare de care nu sunt chiar sigur, ea este capabilă să mă ducă întotdeauna în direcția bună, povestindu-mi cu exactitate cum s-au petrecut lucrurile, cine era prin preajmă și orice altceva. De fapt, uneori, mai că-mi vine să cred că ar trebui să spun că această carte a fost scrisă de Polinezia, și nu de mine.

Prea bine, să încep atunci. Și înainte de toate, trebuie să vă spun câte ceva despre mine și despre modul în care l-am cunoscut pe doctor.

Capitolul I

FIUL CIZMARULUI

Pe când eram Tommy Stubbins, fiul lui Jacob Stubbins, cizmarul din Puddleby-on-the-Marsh, și aveam nouă ani și jumătate, Puddleby era doar un târgușor. Prin mijlocul lui curgea un râu care era traversat de un pod foarte vechi de piatră, numit Podul Regelui, care te ducea din piața aflată pe un mal la cimitirul aflat pe celălalt mal.

Pe acest râu urcau corăbii venite de pe mare și care ancorau lângă pod. Obișnuiam să cobor să văd marinarii cum descarcă mărfurile pe chei. În vreme ce trăgeau de frânghii, marinarii cântau cântece ciudate, pe care le-am învățat pe dinafară. Și mă așezam pe chei cu picioarele atârând deasupra apei, cântând odată cu ei și prefăcându-mă că sunt unul de-ai lor.

Căci dintotdeauna mi-am dorit să colind mările cu corăbiile acelea grozave, când își întorceau pupele spre Puddleby Church și o lua iarași în josul râului, de-a lungul întinselor și singuraticelor ținuturi mlăștinoase, către mare. Tânjeam să plec odată cu ele în lumea largă ca să-mi găsesc norocul pe tărâmurile

străine — în Africa, în India, în China sau în Peru! După ce depășeau cotul râului și apa dispărea din vedere, încă le mai puteai vedea pânzele uriașe, cafenii, înălțându-se peste acoperișurile târgușorului, înaintând încet — asemenea unor uriași blânzi care umblă pe lângă case fără să facă zgomot. Câte lucruri ciudate aveau să vadă, îmi spuneam eu, până ce urmau să ancoreze din nou la Podul Regelui! Și, visând la târâmurii pe care nu le văzusem niciodată, zăboveam acolo până ce dispăreau cu totul în zare.

În acele vremuri, aveam trei prieteni buni în Pudleby. Unul era Joe, pescarul de midii, care locuia într-o colibă micuță, aflată la marginea apei, sub pod. Omul ăsta făcea niște lucruri pur și simplu uluitoare. Niciodată nu mai văzusem un om cu mâini atât de îndemânatic. Obişnuia să-mi înjghebeze corăbii de jucărie cărora le dădeam drumul pe râu, meșterea mori din ambalaje și doage de butoi, dar și coșuri minunate din umbrele vechi.

Uneori, Joe mă lua în barca lui pescărească și vâslea pe râu la vremea refluxului, până aproape de mare, pentru a pescui midii și homari pe care să-i vândă. Și acolo, în ținuturile acela reci și umede, vedeam stoluri de găște sălbatice zburând, culicul-cu-cioc-subțire și fluierari cu picioare roșii, precum și multe alte specii de păsări de mare care trăiesc pe lângă pădurile de coastă și în iarba înaltă din zona măreață și sărată a mlaștinilor. Și pe când urcam în aval, seara, la întoarcerea fluxului, vedeam luminile de pe Podul Regelui licărind în lumina crepusculară, amintindu-ne că venise ora ceaiului și a căldurii focului.

Un alt prieten al meu era Matthew Mugg, vânzătorul de hrană pentru pisici. Era un bătrânel tare hazliu, care se uita cruciș. Arăta mai degrabă înfiorător, însă îți făcea plăcere să stai de vorbă cu el. Îi cunoștea pe toți cei din Puddleby și știa toți câinii și toate pisicile. În vremurile acelea, vânzător de hrană pentru pisici era o slujbă obișnuită. Și puteai să vezi câte unul aproape zilnic, străbătând străzile cu o tavă de lemn plină cu bucățele de carne înfipite în țepușe, strigând: „Carne! CAAAARNE!“ Oamenii îl plăteau să dea bucățelele acelea pisicilor și câinilor lor, ca să nu-i mai hrănească cu biscuiți pentru animale sau cu resturile rămase de la masă.

Îmi plăcea să hoinăresc cu bătrânul Matthew și să văd pisicile și câinii cum dădeau buzna pe porțile curților ori de câte ori auzeau strigătele lui. Uneori, mă lăsa pe mine să dau hrana animalelor, iar pentru mine asta era o distracție pe cinste. Cunoștea o mulțime de lucruri despre câini și-mi spunea numele diferitelor rase în timp de colindam prin târgușor. El însuși avea câțiva câini. O cățea ogar alerga teribil de iute, și Matthew câștiga o mulțime de premii cu ea la cursele de sâmbătă. Altul, un terrier, era un priceput vânător de șobolani. Prietenul meu făcea bani și din prinderea rozătoarelor de la mori și de la ferme, cum făcea din cealaltă slujbă a sa, de vânzător de hrană pentru animale.

Cel de-al treilea bun prieten al meu era Luke Pustnicul. Dar despre el o să vă povestesc mai multe ceva mai încolo.

Nu mergeam la școală, tatăl meu nefiind îndeajuns de bogat să mă trimită la cursuri. Dar îmi plăceau tare

mult animalele. Așa că obișnuiam să-mi petrec timpul adunând ouă de păsări și fluturi, pescuind în râu, cutureierând ținutul după mure și ciuperci, ajutându-l pe pescar să-și întindă năvoadele.

Da, pe timpurile acelea de cu mulți ani în urmă, duceam o viață frumoasă, deși, firește, pe atunci nu eram conștient de asta. Aveam nouă ani și jumătate și, asemenea tuturor băieților, voiam să mă fac mare, nedându-mi seama cât de bine era să fiu lipsit de griji. Dintotdeauna tânjisem la vremea când mi se va îngădui să părăsesc casa tatălui meu, să mă îmbarc pe una dintre corăbiile acelea grozave, ca să navighez în josul râului, prin cețosul ținut mlăștinos, către mare — și, de acolo, în lumea largă, unde să-mi caut norocul.

Capitolul II

AUD DE MARELE NATURALIST

Într-o dimineată de primăvară, pe când colindam pe dealurile din spatele târgușorului, s-a întâmplat să dau peste un șoim care ținea în gheare o veveriță. Stătea pe o stâncă, iar veverița se zbătea amarnic pentru viața ei. Șoimul s-a speriat așa de rău la apariția mea neașteptată, încât i-a dat drumul bieteii creaturi și a dispărut în zbor. Am luat veverița de pe jos, constatând că avea două lăbuțe rău vătămate. Așa că am dus-o în brațe până în târgușor.

Când am ajuns la pod, am intrat în coliba pescarului, întrebându-l dacă mă poate ajuta cu ceva. Joe și-a pus ochelarii, examinând atent veverița. Apoi, a clătinat din cap.

— Creatura ta are un picior sfârâmat și altul tăiat rău de tot, a spus el. Pot să-ți repar bocancii, Tom, dar n-am nici instrumentele, nici cunoștințele necesare să fac un picior de veveriță să meargă din nou. Asta-i treabă pentru un chirurg, și încă pentru unul al naibii de priceput. Există un singur om pe care-l știu și care ar putea salva viața creaturii tale. Iar acesta este John Dolittle.

— Cine-i John Dolittle? am întrebat. E veterinar?
— Nu, a spus pescarul de midii. Nu e veterinar.
Doctorul Dolittle este un naturalist.

— Ce-i ăla naturalist?
— Un naturalist, a spus Joe, scoțându-ți ochelarii și umplându-și pipa, este cineva care știe totul despre animale, despre fluturi și plante, și despre pietre și tot. John Dolittle este un mare naturalist. Mă uimește faptul că tu nu ai auzit de el, mai ales că ești îndrăgostit de animale. Știe o mulțime de lucruri despre crustacee, pot să spun asta luându-mă după ce cunosc eu. Este un om reținut, nu vorbește mult, dar unii oameni spun că ar fi cel mai mare naturalist din lume.

— Unde locuiește? am întrebat eu.
— În partea cealaltă a orașului, pe Oxenthorpe Road. Nu știi exact care este casa lui, dar aproape oricine de pe-acolo îți poate spune, zic eu. Du-te să-l vizitezi. Este un mare om.

Așa că i-am mulțumit pescarului de midii, mi-am luat iar veverița în brațe și am pornit spre Oxenthorpe Road.

Primul lucru pe care l-am auzit de cum am ajuns în piață a fost strigătul cuiva:

— Carne! CAAARNE!
„Ăsta-i Matthew Mugg“, mi-am zis. „El trebuie să știe unde locuiește doctorul ăsta. Matthew îi cunoaște pe toți.“

Așa că am zorit pasul și l-am văzut în piață.
— Matthew, am spus, îl cunoști pe doctorul Dolittle?
— Dacă-l cunosc pe doctorul Dolittle? a zis el. Păi m-aș gândi că da! Îl cunosc la fel de bine cum îmi

cunosc nevasta, ba cred că uneori chiar mai bine. Este un om măreț, foarte măreț!

— Îmi poți arăta unde locuiește? l-am întrebat. Vreau să-i duc veverița asta. Are un picioruș rupt.

— Sigur, a spus omul-pisică. Știu un drum direct către casa lui. Vino să ți-l arăt!

Așa că am plecat împreună.

— Ei, îl cunosc pe doctorul Dolittle de ani buni, a zis Matthew pe când ieșeam din piață. Dar sunt aproape sigur că acum nu e acasă. E plecat într-o călătorie. Însă e posibil să se întoarcă în orice moment. Îți arăt casa lui, ca să știi unde-l găsești.

Cât am străbătut Oxenthorpe Road, Matthew mai că nu s-a putut opri din vorbit despre marele său prieten, doctorul John Dolittle, MD. Și a vorbit așa de mult, încât a uitat să mai strige „Carne!“, până când am observat amândoi dintr-odată că ne urma un întreg alai de câini răbdători.

— Unde a plecat doctorul în călătorie? l-am întrebat pe Matthew, care le dădea câinilor de mâncare.

— N-aș putea să-ți spun, a răspuns acesta. Nimeni nu știe unde pleacă, nici când dispare și nici când se întoarce. Locuiește singur, dacă nu luăm în considerare animalele de companie. A făcut câteva călătorii grozave și niște descoperiri minunate. La ultima lui revenire mi-a povestit că a dat în Oceanul Pacific peste un trib de Indieni Roșii, care locuiau pe două insule. Soții trăiau pe una dintre insule, iar nevestele, pe cealaltă. Oameni practici, câțiva sălbatici. Se întâlneau doar o dată pe an, când bărbații veneau să-și viziteze nevestele cu ocazia unei mari sărbători, din câte

se pare cea a Crăciunului. Mda, doctorul ăsta e un om minunat. Cât privește animalele, păi nu e altul mai priceput ca el!

— Cum de-a ajuns să știe așa de multe despre animale? am întrebat eu.

Vânzătorul de hrană pentru pisici s-a oprit și s-a aplecat să-mi șoptească la ureche:

— *Le vorbește limba!* a spus, cu o voce răgușită, misterioasă.

— Limba animalelor? am strigat eu.

— Păi bineînțeles, a continuat Matthew. Toate animalele au un soi de limbaj. Unele vorbesc mai mult decât altele, unele practică doar limbajul semnelor, ca surdomuții. Dar doctorul le înțelege pe toate, păsări și animale fel de fel. Noi însă păstrăm secretul ăsta, pentru că oamenii se hlizesc când le vorbești despre asta. Ba el poate să și scrie în limbajul animalelor. Le citește o gramadă animalelor sale. Scrie cărți de istorie în limbajul maimuțelor, poezii în limbajul canarilor și cântece comice pe care să le cânte coțofenele. E purul adevăr. Acum este ocupat să învețe limbajul crustaceelor. Dar zice că e treabă grea și a răcit zdravăn de câteva ori, ținându-și așa de mult capul sub apă. E un mare om.

— Musai să fie, într-adevăr, am spus eu. Mi-aș fi dorit să fie acasă și să-l cunosc.

— Păi uite, aceea e casa lui, a zis vânzătorul de hrană pentru pisici. Aia mică de la cotul drumului de colo, aia ridicată de parcă ar sta pe un zid ca să domine strada.

Trecusem de marginea târgușorului. Iar casa pe care mi-o arătase Matthew era chiar mică și singuratică. Părea înconjurată de o grădină mare aflată la

înălțime față de drum, astfel încât erai nevoit să urci niște scări săpate în zid înainte de a ajunge la poarta ei din față. Puteam vedea că în grădină se găsesc mulți pomi fructiferi de soi, pentru că pe alocuri crengile lor atârnavu peste zid. Dar zidul era atât de înalt, încât nu puteam să văd nimic altceva.

Ajunși în dreptul casei, Matthew a urcat scările ce duceau la poarta din față, iar eu l-am urmat. Credeam că avea să intre în grădină, dar poarta era încuiată. Dinspre casă a coborât în goană un câine, care a primit cele câteva bucățele de carne bătate printre grățiile porții de către vânzătorul de hrană, ca și câteva pungi de hârtie pline cu porumb și tărâțe. Am băgat de seamă că dulăul nu se apucă să înfulece carnea, așa cum ar fi făcut un altul, ci a luat toate acele lucruri și s-a întors spre casă, dispărând. În jurul grumazului avea o zgardă ciudată, lată, ce părea făcută din alamă sau așa ceva. Apoi, am plecat.

— Doctorul încă nu s-a întors, a spus Matthew, căci poarta n-ar fi fost încuiată defel.

— Ce era în pungile alea de hârtie pe care i le-ai dat câinelui? l-am întrebat.

— A, niște provizii, a spus Matthew, chestii pe care să le mănânce animalele. Casa doctorului este pur și simplu plină cu animale. I le dau câinelui, cât timp doctorul este plecat, iar câinele o să le împartă celorlalte animale.

— Și ce era cu zgarda aia ciudată pe care o purta la gât?

— E o zgardă de câine din aur masiv, a zis el, i-a fost dăruită pe când se afla cu doctorul într-una dintre călătoriile sale, cu mult timp în urmă. A salvat viața unui om.

— De când îl are doctorul? l-am întrebat.

— Păi de mult, Jip e bătrân deja acum. De aia nici nu-l mai ia doctorul cu el în călătorii. Îl lasă aici, să aibă grijă de casă. În fiecare luni și joi eu aduc hrană aici și i-o dau printre gratii. Nu lasă pe nimeni să intre în grădină pe timpul cât doctorul este plecat, nici chiar pe mine, deși mă știe foarte bine. Dar poți să-ți dai întotdeauna seama dacă doctorul este sau nu acasă, căci, dacă ar fi, poarta ar fi cu siguranță deschisă.

Așa că am plecat de acolo acasă la tatăl meu și am depus veverița într-o veche lădiță de lemn plină cu paie. Și acolo m-am apucat s-o îngrijesc și s-o tămăduiesc până ce avea să se întoarcă doctorul. Și în fiecare zi mergeam la micuța casă cu grădină mare, aflată la marginea târgușorului, ca să încerc poarta, să văd dacă e încuiată sau ba. Uneori, câinele, Jip, venea la poartă să mă vadă. Dar deși de fiecare dată dădea din coadă, părând bucuros de întâlnire, nu mă lăsă niciodată să intru în grădină.